

Bemærkninger til lovforslaget

I Finansredegørelse, oktober 1978, er statens bruttokasseunderskud for finansåret 1979 skønnet til 39,1 mia. kr. efter justering for de budgetmæssige virkninger af SV-aftalen samt ændrede skøn siden finanslovforslagets første fremsættelse medio august. I bruttokasseunderskuddet er indregnet 9,8 mia. kr. til indfrielse af statsgældsbeviser, 6,7 mia. kr. til afdrag på indenlandsk obligationsgæld samt 4,6 mia. kr. til obligationskøb til Den sociale Pensionsfond.

Den del af statens transaktioner, der vedrører betalinger til udlandet – renter og afdrag på udenlandsk gæld, bistand til udviklingslandene, EF-bidrag, køb og salg af varer og tjenester i udlandet – og fra Nationalbanken, påvirker ikke den indenlandske likviditet. De vigtigste af disse poster skønnes tilsammen at andrage godt 7,6 mia. kr. af det samlede bruttokasseunderskud i 1979.

Bruttokasseunderskuddet er udtryk for, at statens udbetalinger er større end indbetalingerne. Heri er dog ikke indregnet indbetalinger som følge af salg af statsgældsbeviser og statsobligationer. Uden et sådant salg vil det budgetterede bruttokasseunderskud indebære en kraftig forøgelse af størrelsen af likvide beholdninger i pengeinstitutter, virksomheder og husholdninger.

Såfremt der ikke træffes foranstaltninger til at modvirke denne likviditetsforøgelse, vil den kunne medføre et rentefald, som kan tilskynde virksomheder til at omlægge fra udenlandsk til indenlandsk finansiering og derved vanskeliggøre såvel den nødvendige refinansiering af den betydelige

private gæld til udlandet som finansieringen af det løbende betalingsbalanceunderskud. Samtidig er der en nærliggende risiko for, at en kraftig likviditetsforøgelse hos pengeinstitutter, virksomheder og husholdninger kan begrænse mulighederne for at styre den samlede efterspørgsel inden for de rammer, der sættes af betalingsbalancen og af hensynet til at begrænse inflationen.

Regeringen er derfor fortsat af den opfattelse, at de likviditetsmæssige virkninger af statens underskud i nødvendigt omfang, som et led i den økonomiske politik, må neutraliseres ved optagelse af indenlandske statslån. Danmarks Nationalbank er enig i denne opfattelse.

I tidsmæssig sammenhæng med vedtagelsen af finanslovforslaget for overgangsåret 1. april-31. december 1978 gav folkettinget ved lov nr. 224 af 24. maj 1978 finansministeren bemyndigelse på 14 mia. kr. til udstedelse af statsobligationer og statsgældsbeviser, således at denne nye bemyndigelse sammen med restbemyndigelsen vedrørende finansåret 1977-78 ville være tilstrækkelig til, efter hensyntagen til kurstabet ved udstedelsen, at neutralisere statens samlede likviditetspåvirkning, bortset fra indløsning af revolverende statsgældsbeviser.

Ved udgangen af september måned 1978 udgjorde restbemyndigelsen i henhold til lov nr. 148 af 31. marts 1976, lov nr. 205 af 18. maj 1977 og lov nr. 224 af 24. maj 1978 totalt 8,8 mia. kr. til nominel værdi, lige fordelt på obligationer og statsgældsbeviser, jfr. tabel 1.